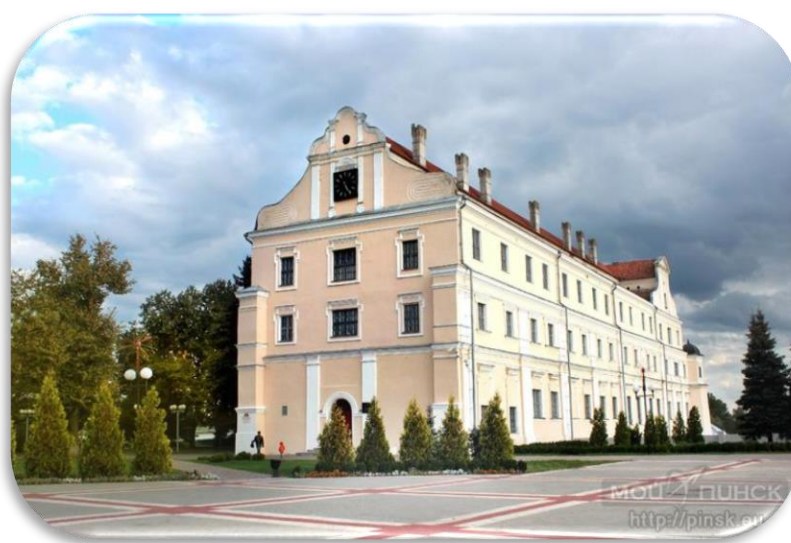

Пінская гарадская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма
Сектар кразнаўства цэнтральнай бібліятэкі
Інфармацыйна-бібліяграфічны сектар

да 90-годдзя з часу адкрыцця першай экспазіцыі
МУЗЕЯ БЕЛАРУСКАГА ПАЛЕССЯ

шорт-ліст

Пінск, 2016

Ідэя стварэння музея ў горадзе Пінску – па праву культурным і духоўным цэнтрам Беларускага Палесся – выказвалася ўжо ў канцы мінулага і пачатку нашага стагоддзя. У 1910 годзе была прадпрынята спроба адкрыць у Пінску музей, але адсуднічала падтрымка з боку афіцыйнай улады. У хуткім часе пачалася 1-я сусветная вайна, якая не дазволіла здзейсніць гэты праект.

Чарговае пытанне пра стварэнне музея ў горадзе Пінску было паднята ў пачатку 30-х гадоў і 17 кастрычніка 1924 года Праўленне Палескага краязнаўчага таварыства на сваім пасяджэнні прыняло рашэнне аб заснаванні ў Пінску Палескага краязнаўчага Музея. Была створана камісія ў складзе 5 чалавек пад старшынствам выкладчыка Пінскай гімназіі Рамана Гарашкевіча, якая на працягу двух гадоў вяла работу па стварэнню музея.

1 ліпеня 1926 года музей быў адчынены. Знаходзіўся ён у будынку па вуліцы Касцюшка, 9 (зараз вул. Леніна) у двух пакоях агульнай плошчай 18 квадратных метраў і фінансіраваўся за кошт сродкаў краязнаўчага таварыства. Экспазіцыя складалася з чатырох раздзелаў: гісторыі, археалогіі, этнаграфіі і прыроды. Экспанавалася крыху больш за 100 экспанатаў. Музей працаваў адзін раз у тыдзень 2 гадзіны.

У 1928 годзе кіраўнік музея на дабрачынных пачатках Раман Гарашкевіч выязжае за межы горада Пінска і Пінскі магістрат назначае на ўжо на штатную пасаду дырэктара музея Дзмітрыя Георгіеўскага. Музей пераяджае ў новае памяшканне па вуліцы Агінскага (зараз вул. Заслонава, 14). У штат музея уводзіцца пасада навуковага супрацоўніка. Музей пачынае працаваць 3 разы ў тыдзень па 3 гадзіны. У 1931 годзе музейная калекцыя налічвае 1867 экспанатаў, большасць з якіх было падаравана мясцовым насельніцтвам.

З 1939 года музей называўся Пінскі абласны гісторыка-краязнаўчы музей, з 1944 Пінскі абласны (занальны) краязнаўчы музей, з 1954 Пінскі краязнаўчы музей, з 1978 Беларускі дзяржаўны музей сацыялістычнага пераўтварэння Палесся. З 1990 года – Музей Беларускага Палесся. Музеям кіравалі Р.Гарашкевіч, Дз. Георгіеўскі, Р.Месерман, В.Лытнёў. З 2007 года дырэктар І.Дзямчук.

У дні свайго 70-гадовага юбілею Музей Беларускага Палесся пераехаў у новае памяшканне – у будынак былога іезуіцкага калегіума.

Асноўны фонд музея (2008 г.) налічвае 62020 адзінак захоўвання, навукова-дапаможны – 15539 адзінак. Плошча экспазіцыйных і выставачных памяшканняў 1360 квадратных метраў.

Сярод найбольш цікавых экспанатаў музея ўнікальная калекцыя керамічнай пліткі і саркафаг 12 стагоддзя, калекцыя зброі, дакументы і кнігі (рукапісныя граматы 14 – 17 ст., Статут Вялікага княства Літоўскага,

надрукаваны ў Вільні ў 1694 г.), друкаваныя выданні 17 ст. і інш. У фондзе музея знаходзяцца карціны мастакоў І. Шышкіна, В.Паленава, В.Пярова, К.Макоўскага, Ю.Пэна, В.Цвіркі, П. Масленікава і інш.

Экспазіцыя музея размешчана ў 11 залах. У зале Вялікай Айчыннай вайны расказваецца пра стварэнне аднаго з першых у Беларусі партызанскіх атрадаў пад кіраўніцтвам В.Каржа. У зале этнаграфіі прадстаўлены народныя касцюм Піншчыны, ткацкія вырабы, вырабы палескіх кавалёў, дрэваапрацоўшчыкаў, плеценыя прадметы з лазы, саломы і інш. Прадстаўлены драўляны веласіпед, зроблены мясцовым майстрам В.Ільючыкам у 1931 годзе. У зале прыроды вялікая калекцыя чучал птушак і жывёл, якія жывуць на балотах і ў лясах Палесся. Выстава “Гарадскі побыт пінчукоў пачатку 20 ст.” знаёміць з жыццём гараджан. У экспазіцыі знаходзяцца прадметы мэблі, музычныя інструменты, гадзіннікі, посуд, адзенне і інш.

Музеем падрыхтаваны і праведзены выстаўкі народных умельцаў Брэсцкай вобласці “Палескія майстры”, работ Я.Пулхава і яго вучняў “памяці настаўніка” у гонар 100-годдзя з дня нараджэння мастака-педагога, беларускіх мастакоў з пленэра, прысвечанага Н.Ордзе, маладых пінскіх мастакоў “Грані” і інш.

На сучасным этапе музей жыве актыўным жыццём. Тут рэгулярна арганізуюцца выставы мясцовых і прыезджых мастакоў, народных умельцаў. Актыўна укараняюцца у работу новыя формы і метады работы. Так, пінчукі і госці горада палюбілі Ноч Музеяў. У 2016 годзе пры правядзенні гэтага мерапрыемства была ўпершыню праведзена экскурсія па пад’ямеллю музея. Музей Беларускага Палесся сёння – гэта адна са славатасцяў горада над Пінай.

Матэрыял падрыхтаваны ў 2016 г. Пінскай цэнтральнай гарадской бібліятэкай. Т.К. Баговіч, гал. бібліятэкр аддзела абслугоўвання і інфармацыі, А. Н. Гарачова, гал. бібліёграф аддзела абслугоўвання і інфармацыі.

1. **Музей Беларускага Палесся** / К. С. Севярын // Культура Беларусі : энцыклапедыя : у 6 т. — Мінск, 2014. — Т. 5. — С. 647—648.
2. **Музей Беларускага Полесся** // Регионы Беларусі : энцыклапедыя : в 7 т. — Мінск, 2009. — Т. 1. Кн. 2. Брэстская область. — С. 110—111.
3. **Музей Беларускага Полесся** / С. М. Лозюк // Республика Беларусь : энцыклапедыя : в 7 т. — Мінск, 2007. — Т. 5. — С. 251—252.

4. **Музей Беларускага Полесся** / В. М. Лытнеў // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. — Мінск, 2000. — Т. 11. — С. 11.
5. **Музей Беларускага Полесся** / Валерый Лытнеў // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі : у 6 т. — Мінск, 1999. — Т. 5. — С. 232.
6. **Музей Беларускага Полесся** / В. Лытнеў // Памяць : гісторыка-дакументальная хроніка Пінска. — Мінск : БЕЛТА, 1998. — С. 534—537.
7. **Пінскі краязнаўчы музей** / Б. В. Міралюбаў // Беларуская савецкая энцыклапедыя : у 12 т. — Мінск, 1975. — Т. VIII. — С. 442.
8. **Два этажа історыі Полесся** : Музей історыі Беларускага Полесся // Наш Пінск історыі. — Пінск, 1996. — С. 41.
9. **Вабішчэвіч, А. М.** Сацыяльна-эканамічнае становішча і духоўна-культурнае жыццё : Пінск у складзе Польшчы / Вабішчэвіч А. М. // Гісторыя Пінска. Ад старажытнасці да сучаснасці : да 915-й гадавіны з першага летапіснага ўпамінання / Нацыянальная акадэмія навук Беларусі. Інстытут гісторыі ; А. М. Літвін [і інш.]. — Мінск : Вышэйшая школа, 2012. — Раздзел 7.2. — С. 429—456.
10. **Музей Беларускага Полесся** / С. М. Лазюк // Музеі Беларусі = Музеи Беларуси : даведачнае выданне. — Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. — С. 409—411.
11. **Первый музей в Пинске** // Очерки истории культуры Пинщины : (IX — нач. XX вв.) : монография / А. Л. Ильин, Е. А. Игнатюк. — Пинск : ПолесГУ, 2013. — С. 190—191.
12. **Мілеўская, Н.** "Прыпавесці" : [у Музеі Беларускага Полесся адчынена выстава сучасных ікон, якія былі створаны падчас міжнародных майстар-класаў іканапісу ў Навіцы (Польшча)] / Наталля Мілеўская ; фота аўтара // Полеская правда. 2016. 4 июня (№ 45). С. 10.
13. **Кузнецов, В.** "Притчи" : выставка современных икон открыта в Музее Белорусского Полесся / Виктор Кузнецов // Варяг-пресс. 2016. 3 июня (№ 23). С. 2.
14. **Гришковец, В. Ф.** Экскурсия по подземелью : [в Музее Белорусского Полесся пройдут мероприятия в рамках международной акции "Ночь в музее"] / Валерий Гришковец // Заря. 2016. 17 мая (№ 55). С. 2.
15. **"Ночь в музее" и экскурсия по подземелью** // Полеская правда. 2016. 7 мая (№№ 37—38). С. 2.
16. **Посетителям Музея Белорусского Полесся предлагают воспользоваться восковыми табличками и палочками для письма** : информ-портал // Полеская правда. 2016. 6 апреля (№ 28). С. 1.

17. **Славин, Л.** История - с пользой и интересом : [в Музее Белорусского Полесья организованы интерактивные занятия для детей "К нам пришла буква", в ходе которых можно воспользоваться восковыми табличками и палочками для письма] / Леонид Славин // Пінскі веснік. 2016. 1 красавіка (№ 27). С. 1.
18. **Кузнецов, В.** Культурные субботы проходят в Музее Белорусского Полесья / Виктор Кузнецов // Варяг-пресс. 2016. 18 марта (№ 12). С. 2.
19. **Па музею - віртуальна** : [Музей Беларускага Палесся] / служба навін "НТ" // Народная трыбуна. 2016. 4 сакавіка (№ 10). С. 3.
20. **Гришковец, В. Ф.** Музей на мониторе : [виртуальный тур подарили руководитель интернет-издания "Пинский бизнес-каталог" Алексей Китаев и фотограф Владимир Пучинский] / Валерий Гришковец // Заря. 2016. 1 марта (№ 24). С. 2.
21. **По музею - через Интернет** : [Музей Белорусского Полесья] // Полесская правда. 2016. 27 февраля (№ 17). С. 2.
22. **Славин, Л.** "Культурная суббота" приглашает : [Музей Белорусского Полесья] / Леонид Славин // Пінскі веснік. 2016. 23 лютага (№ 16). С. 6.
23. **Мілеўская, Н.** "Натхненне" Янкі Рамановіча : [у Музеі Беларускага Палесся адкрылася выстава мастака Янкі Рамановіча] / Наталля Мілеўская ; фота аўтара // Полесская правда. 2016. 20 февраля (№№ 14-15). С. 4.
24. **Мотальскія матывы** : [у Музеі Беларускага Палесся адкрылася выстава мастака Янкі Рамановіча] / служба навін "НТ" // Народная трыбуна. 2016. 19 лютага (№ 8). С. 3.
25. **Ільянкоў, В.** Паміж явай і мроямі : [у Музеі Беларускага Палесся адкрылася выстава мастака Янкі Рамановіча] / Вячаслаў Ільянкоў ; фота аўтара // Пінскі веснік. 2016. 16 лютага (№ 14). С. 6.
26. **Музей для влюбленных** : [акция ко Дню влюбленных в Музее Белорусского Полесья] // Пінскі веснік. 2016. 9 лютага (№ 12).
27. **Милевская, Н.** Реализм в трех поколениях : [в Музее Белорусского Полесья открылась выставка 23 пинских художников] / Наталья Милевская ; фото автора // Полесская правда. 2016. 13 января (№ 3).
28. **Ильенков, В. Л.** Дети мастерят ангелов : [в Музее Белорусского Полесья организованы интерактивные занятия для детей "История новогодней игрушки"] / Вячеслав Ильенков ; фото автора // Пінскі веснік. 2015. 11 снежня (№ 99). С. 1.

29. **Михайлюк, Е.** Выставка новогодних игрушек открылась в Музее Белорусского Полесья / Елена Михайлюк // Варяг-пресс. 2015. 11 декабря (№ 50). С. 2.
30. **"Гісторыя навагодняй цацкі"** : [у Музеі Беларускага Полесья праходзяць інтэрактыўныя заняткі для дзяцей] / служба навін "НТ" // Народная трыбуна. 2015. 11 снежня (№ 50). С. 3.
31. **Гришковец, В. Ф.** Напомнил мяч музейный... : [в Музее Белорусского Полесья хранится раритетный экспонат] / Валерий Гришковец ; фото Вячеслава Ильенкова // Заря. 2015. 10 декабря (№ 140). С. 8.
32. **Новогодние игрушки на выставке в музее** : [в Музее Белорусского Полесья будут организованы интерактивные занятия для детей "История новогодней игрушки"] // Полесская правда. 2015. 5 декабря (№ 97). С. 2.
33. **Секреты новогодней игрушки** : [в Музее Белорусского Полесья будут организованы интерактивные занятия для детей] // Пінскі веснік. 2015. 4 снежня (№ 97). С. 12.
34. **Куницкий, П.** История из-под ног : фонды Музея Белорусского Полесья пополнились раритетными книгами / Павел Куницкий // Вечерний Брест. 2015. 11 ноября (№ 89). С. 9.
35. **Ильяшевич, А.** Китайская живопись в подарок : [гродненская художница Марина Эльяшевич передала в дар Музею Белорусского Полесья авторскую работу "Мелодия утра", выполненную в технике традиционной китайской живописи] / Анна Ильяшевич // Пінскі веснік. 2015. 16 кастрычніка (№ 83). С. 12.
36. **Милевская, Н.** Летописец пинской истории : [в Музее Белорусского Полесья открылась персональная выставка пинского художника Николая Козловского] / Наталья Милевская ; фото автора // Полесская правда. 2015. 10 октября. С. 4.
37. **Куницкий, П.** Челн из глубины веков : фонды Музея Белорусского Полесья в г. Пинске пополнились бесценными экспонатами / Павел Куницкий // Вечерний Брест. 2015. 11 сентября. С. 7.
38. **"IMPRESSION / Впечатление" в Пинске** : [в Музее Белорусского Полесья начинает работу выставка произведений грандов белорусской живописи XX века из частной коллекции Николая Дудко] // Пінскі веснік. 2015. 18 жніўня (№ 66). С. 6.
39. **Ильенков, В.** Сюрпризы для музея : [о новых экспонатах, подаренных Музею Белорусского Полесья в г. Пинске] / Вячеслав Ильенков ; фоторепродукции автора // Пінскі веснік. 2015. 7 жніўня. С. 12.

40. **Мілеўская, Н.** "Святочныя іконы" : [у Музеі Беларускага Полесся адкрылася выстава "Святочныя іконы", створаная па выніках міжнародных майстар-класаў іканапісу] / Наталля Мілеўская ; фота аўтара // Полеская праўда. 2015. 22 июля (№ 57). С. 2.
41. **В Музее Белорусского Полесья - "Джунгли за стеклом"** : [частная выстава біолага из Витебска С. Видюкова] / соб. инф. // Пінскі веснік. 2015. 21 ліпеня (№ 58). С. 6.
42. **Ільянкоў, В.** Іконы з пленэра : [у Музеі Беларускага Полесся адкрылася выстава "Святочныя іконы", створаная па выніках міжнародных майстар-класаў іканапісу] / Вячаслаў Ільянкоў ; фота аўтара // Пінскі веснік. 2015. 21 ліпеня (№ 58). С. 6.
43. **Ільяшевич, А.** Культурная бессонница : [в Музее Белорусского Полесья прошли мероприятия в рамках международной акции "Ночь в музее"] / Анна Ильяшевич ; фото Анны Веренич // Пінскі веснік. 2015. 29 мая (№ 43). С. 12.
44. **Владимиrowa, А.** Музейная ночь : было не до сна : [Музей Белорусского Полесья] / Анна Владимирова ; фото автора // Полеская праўда. 2015. 27 мая (№ 42). С. 2.
45. **Ночь в музее пройдет в Пинске** : [22 мая в Музее Белорусского Полесья пройдут мероприятия "Ночь в музее"] // Полеская праўда. 2015. 16 мая (№ 39). С. 2.
46. **Щербакова, Т.** Расцветай, город над Пиной! : [в Музее Белорусского Полесья открылась фотовыставка "70 победных лет"] / Тамара Щербакова // Пінскі веснік. 2015. 15 мая (№ 39). С. 3.
47. **Кирьянов, А.** Передержанная экспозиция : [о работе Музея Белорусского Полесья] / Артем Кирьянов // Рэспубліка. 2015. 15 мая (№ 88). С. 8.
48. **Игнатчик, В.** находку передали в музей : [пинчанин Ю. Шпаковский передал в Музей Белорусского Полесья военную листовку "Раздавим фашистскую гадзину!"] / Виктория Игнатчик ; фото автора // Полеская праўда. 2015. 8 мая (№ 37). С. 11.
49. **Ильенков, В. Л.** Ключ из рейхстага : [житель д. Новый Двор Г. Коховец в 1966 г. передал в Музей Белорусского Полесья ключ от немецкого сейфа] / Вячеслав Ильенков // Пінскі веснік. 2015. 8 мая (№ 37). С. 1, 2.
50. **Велікодная вясна** : [у Музеі Беларускага Полесся адкрылася выстава "Свята вясны і Вялікадня"] / служба навін "НТ" // Народная трыбуна. 2015. 10 красавіка (№ 15). С. 3.

51. **Гришковец, В. Ф.** Праздник в музее : [Музей Белорусского Полесья подготовил тематическую выставку, посвященную Пасхе] / Валерий Гришковец // Заря. 2015. 2 апреля (№ 37). С. 6.
52. **Михайлюк, Е.** Пасхальная экспозиция открыта в Музее Белорусского Полесья / Елена Михайлюк // Варяг-пресс. 2015. 10 апреля (№ 15). С. 2.
53. **Милевская, Н.** Встречая Пасху : [в Музее Белорусского Полесья совмещают тематические выставки с постановочными действиями. Очередные музейные занятия будут посвящены Пасхе] / Наталья Милевская // Полесская правда. 2015. 4 апреля (№ 27). С. 2.
54. **Ильенков, В. Л.** Пасха в музее : [Музей Белорусского Полесья] / Вячеслав Ильенков ; фото автора // Пінскі веснік. 2015. 31 сакавіка (№ 26). С. 2.
55. **Ильяшевич, А.** В Музее Белорусского Полесья - говорящие экспонаты : культпоход // Пінскі веснік. 2015. 23 студзеня (№ 7). С. 12.
56. **Гришковец, В.** "Таямнічы ручнік" открывает тайны : [в Музее Белорусского Полесья открылась экспозиция, представляющая обрядовые рушники из польского Бельско-Подляшского музея] / Валерий Гришковец // Заря. 2014. 12 июля. С. 2.
57. **Куницкий, П.** Взгляд сквозь столетие : [в Музее Белорусского Полесья открылась первая на Брестчине выставка, посвященная 100-летию начала I мировой войны] / Павел Куницкий // Вечерний Брест. 2014. 4 апреля (№ 28). С. 8.
58. **"Полесский репортаж" Павла Куницкого** : [В Музее Белорусского Полесья в Пинске открылась выставка корреспондента Павла Куницкого "Полесский репортаж", где представлены материалы по истории, культуре и этнографии жителей края] // Вечерний Брест. 2014. 21 марта (№ 24). С. 8.
59. **Богданова, К.** И все-таки "Море" останется "Морем" : [об изготовлении рамы для картины " Море" Айвазовского, хранившейся в запасниках Музея Белорусского Полесья в Пинске специалистами брестской фирмы "Багет-холл"] / Катерина Богданова // Вечерний Брест. 2013. 2 октября (№ 79). С. 4.
60. **Гришковец, В.** "Мир цветов" Николая Козловского : [о выставке пинского художника Николая Козловского в выставочном зале Музея Белорусского Полесья] / Валерий Гришковец // Заря. 2013. 23 апреля С. 2.
61. **Душа Полесья на фото** : [выставка фоторабот А. Дубровского в Музее Белорусского Полесья] // Заря. 2009. № 120. С. 6.

62. **Музейный юбилей** : [Музей Белорусского Полесья] // Заря. 2009. № 119. С. 2.
63. **Гришковец, В. Ф.** Мира окружающего грань... : [о выставке художника Сергея Жилевича в Музее Белорусского Полесья] / Валерий Гришковец // Заря. 2009. № 80. С. 5.
64. **Михайлюк, Е.** Творчество начинается с таланта : [о выставке художника Г. Масетича в Музее Белорусского Полесья] / Елена Михайлюк // Пінскі веснік. 2009. № 85. С. 4.
65. **Ильенков, В. Л.** Приглашение в "Сад Лавалья" : [о коллекции портретной живописи XVIII-XIX вв. в Музее Белорусского Полесья] / Вячеслав Ильенков // Пінскі веснік. 2009. № 67. С. 2.
66. **Ильенков, В. Л.** Французы на родине Наполеона... но не Бонапарта, а Орды : [Музей Белорусского Полесья] / Вячеслав Ильенков // Пінскі веснік. 2009. — № 66. С. 1.
67. **Ильенков, В. Л.** Приглашение в "Сад Лавалья" : [о коллекции портретной живописи XVIII-XIX вв. в Музее Белорусского Полесья] / Вячеслав Ильенков // Пінскі веснік. 2009. № 65. С. 2.
68. **Михайлюк, Е.** "Жемчужину Брестчины" выберем вместе : [Музей Белорусского Полесья] / Елена Михайлюк // Пінскі веснік. 2009. № 30. С. 1.
69. **Ильенков, В. Л.** Фотографировали немцы, подарили голландцы : [Музей Белорусского Полесья] / Вячеслав Ильенков // Пінскі веснік. 2008. № 91.
70. **Захаров, И.** Щедрый дар музею : [Музей Белорусского Полесья] / Игнат Захаров // Пінскі веснік. 2008. № 77. С. 2.
71. **Куницкий, П.** Бесценный экспонат : [Музей Белорусского Полесья] / Павел Куницкий // Пінскі веснік. 2008. № 44. С. 9.
72. **Музей Белорусского Полесья** : создавали энтузиасты, работают профессионалы // Пінскі веснік. 2008. № 40. С. 4.
73. **Марголіна, Р.** Палеская скарбніца : [Музей Беларускага Палесся] / Рыта Марголіна ; пераклад на беларускую мову Кацярыны Севярын // Беларуская мінуўшчына. 1997. № 3. С. 60—64.
74. **Музей Беларускага Палесся** // Вікіпедыя : свабодная энцыклапедыя [Электронны рэсурс]. Рэжым доступу: https://be.wikipedia.org/wiki/Музей_Беларускага_Палесся .
75. **Музей Белорусского Полесья** // Экскурсии по Беларуси : Белорусский экскурсионный портал [Электронный ресурс]. Режим доступа: www.ekskursii.by/?museum=2021_Mu .

76. **Музей Белорусского Полесья** // Туркаталог [Электронный ресурс].
Режим доступа: <http://www.tury.ru/sight/id/20822>
77. **ТОР-10 экспанатаў Музея Беларускага Полесья** // сайт грамадскай культурніцкай кампаніі “Будзьма беларусамі!” [Электронны рэсурс].
Рэжым доступу: <http://budzma.by/country/tor-10-ekspanataw-muzyeya-byelaruskaha-palyessya.html>
78. **Музей Белорусского Полесья** // Музеи Беларуси [Электронный ресурс].
Режим доступа: <http://museums.by/fotoreportazhi/muzey-polesya.html>
79. **Пинский Музей Белорусского Полесья** : виртуальный тур по музею // Мой Пинск [Электронный ресурс].
Режим доступа: <https://pinsk.eu/panoramas/7/>